

Танасійчук Т. Д.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У СИСТЕМАХ СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

На сучасному етапі розвитку світової економіки штучний телек стає фундаментальним чинником трансформації більшості сфер суспільного життя. Масштабне впровадження інтелектуальних систем бізнес-практики безпосередньо впливає на соціальні та економічні показники, формуючи нову парадигму сталого розвитку. Для України, яка функціонує в умовах воєнного стану, цифрова трансформація економічних суб'єктів є не лише технологічним викликом, а й стратегічним ресурсом для післявоєнної відбудови [1].

Концепція сталого економічного розвитку в добу цифровізації потребує переосмислення ролі людського потенціалу та технологічних інструментів. Як зазначає професор М. А. Козловець, прогрес у сфері інновацій уже змінив звичні форми буття людей та спробуй сприйняття світу. Штучний інтелект втручається у сферу, яка традиційно вважалася виключно людською, загострюючи старі та продовжуючи нові етичні та світоглядні виклики [2]. У системах економічного управління ШІ реалізується через синергетичну модель, де він виступає не конкурентом, а потужним засобом підтримки прийняття рішень.

Згідно з дослідженнями McKinsey & Company (2024), генеративний ШІ став справжнім «проривом», здатним створювати новий контент та автоматизувати складні аналітичні завдання, що раніше вимагали залучення висококваліфікованих спеціалістів [3]. У контексті сталого розвитку це дозволяє оптимізувати використання ресурсів: завдяки аналізу великих даних (Big Data) сучасні підприємства можуть прогнозувати попит та мінімізувати перевиробництво, що у повній мірі відповідає екологічним та економічним вимогам сучасності. Використання прогнозової аналітики ШІ допомагає системам залишатися стійкими в точках біфуркації та економічної невизначеності.

Проте, незважаючи на технологічну перевагу, ШІ залишається «закритим» феноменом. Він базується на алгоритмах та імітації когнітивних функцій людини, але не володіє справжньою інтуїцією чи здатністю до етичного цілепокладання [2].

Існує також ризик «цифрового розриву» та інтелектуальної стратифікації суспільства, що може стати перешкодою для інклюзивного сталого зростання. Тому, як підкреслюється в урядових стратегіях цифровізації, успіх впровадження ШІ залежить від формування нових цифрових компетентностей та збереження гуманітарних цінностей у бізнесі [1].

Взаємодія людини з нейромережами має стати продовженням інтелектуальної діяльності, розширюючи обрії розуму, а не притуплюючи когнітивні здібності. Лише органічне поєднання технологічного вектора з людським досвідом може бути гарантом запобігання шоківим змінам та основою для гармонійного розвитку цифрової цивілізації.

Отже, штучний інтелект є ключовим драйвером у системах сталого економічного розвитку. Його використання дозволяє підприємствам бути гнучкими, прозорими та ефективними навіть у надскладних кризових умовах війни. Проте технологічна потужність має базуватися на живому знанні та моральних імперативах. Тільки синергія автономних машин та творчого людського потенціалу забезпечить успіх українського бізнесу на світовому ринку та стабільність економічної системи майбутнього.

Список використаних джерел:

1. Цифрова трансформація бізнесу в Україні: виклики та перспективи. Звіт Міністерства цифрової трансформації України. 2024. URL: <https://thedigital.gov.ua/>.
2. Козловець М. А. Технології штучного інтелекту та їх вплив на буттєвість людини. Humanities Studies. 2024. Вип. 19 (96). С. 55-66.
3. The State of AI in 2024: Generative AI breakout. McKinsey & Company Global Survey. May 2024. URL: <https://www.mckinsey.com/capabilities/quantumblack/our-insights/the-state-of-ai>.